РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2024/2675 НА КОМИСИЯТА

от 10 октомври 2024 година

за предоставяне на спешно финансово подпомагане за селскостопанските сектори, засегнати от неблагоприятни метеорологични явления в България, Германия, Естония, Италия и Румъния, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ([1]), и по-специално член 221, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

(1) През лятото на 2024 г. България беше засегната от неблагоприятни метеорологични явления от безпрецедентен мащаб, по-конкретно необичайно високи температури и дълги засушавания, които засегнаха сериозно производството на културите, засети през пролетта, и по-специално царевицата и слънчогледа, както и от безпрецедентни пожари, които засегнаха селскостопанското производство в пострадалите райони.

(2) През втората половина на април 2024 г. части от Германия бяха засегнати от неблагоприятно метеорологично явление от безпрецедентен мащаб, по-конкретно слана, която нанесе значителни щети на овощните градини и лозята, а оттам — и на производството на някои плодове и вина.

(3) През юли и в началото на август 2024 г. части от Естония бяха засегнати от неблагоприятни метеорологични явления от безпрецедентен мащаб, по-конкретно изключително интензивни дъждове и наводнения, които бяха предшествани от извънредно неблагоприятни метеорологични условия през зимата и пролетта на 2024 г. Сланите и студовете, с рекордно ниски температури през декември 2023 г. и януари 2024 г., бяха последвани от необичайно високи температури от март 2024 г. насетне, които доведоха до засушавания, както и от слани в началото на май 2024 г. и градушки в началото на юни 2024 г. Тази поредица от извънредни метеорологични условия засегна особено силно производството на картофи, рапица, плодове и зеленчуци.

(4) През първата половина на 2024 г. части от Италия бяха засегнати от неблагоприятни метеорологични явления от безпрецедентен мащаб. В южната част на страната и на островите бяха регистрирани необичайно високи температури и засушавания, които засегнаха сериозно производството на плодове и зеленчуци, на вина, както и на земеделски култури, по-специално в сектора на зърнено-житните култури.

(5) През юли 2024 г. части от Румъния бяха засегнати от неблагоприятни метеорологични явления от безпрецедентен мащаб, по-конкретно горещини, съпроводени от силни бури и градушки, които бяха последвани от необичайно високи температури и засушавания и причиниха значителни щети на производството на земеделски култури. Тези извънредни метеорологични явления засегнаха сериозно производството на маслодайни култури и сектора на зърнено-житните култури.

(6) Макар да има признаци, че подобни неблагоприятни метеорологични явления възникват навсякъде в Съюза в цялостния контекст на увеличаващите се рискове за земеделието, свързани с изменението на климата, интензивността на явленията в България, Германия, Естония, Италия и Румъния беше необичайна и засегна значителна площ и съществен дял от производството.

(7) Сериозните щети, които тези неблагоприятни метеорологични явления причиниха на земеделските производители, и произтичащата от тях загуба на доходи за засегнатите земеделски производители в България, Германия, Естония, Италия и Румъния застрашават икономическата жизнеспособност на земеделските стопанства.

([1]) ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Поради това следва да се приеме извънредна мярка, която да допринесе за справяне със специфичните проблеми, произтичащи от тези неблагоприятни метеорологични явления в България, Германия, Естония, Италия и Румъния.

(9) Сериозните щети и икономически загуби, претърпени от земеделските производители поради неблагоприятни метеорологични явления, представляват специфичен проблем по смисъла на член 221 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, който не може да бъде решен лесно чрез мерки, предприети съгласно членове 219 или 220 от посочения регламент. Положението не е свързано конкретно с установено единично смущение на пазара или конкретна заплаха от такова смущение. То не е свързано нито с мерки за борба с разпространението на болести по животните, нито със загубата на доверието на потребителите поради рискове за общественото здраве, здравето на животните или здравето на растенията.

(10) Сумите, които се предоставят на България, Германия, Естония, Италия и Румъния, следва да се определят, като се вземе предвид по-специално съответната тежест на всяка от тези държави членки в селскостопанския сектор на Съюза въз основа на нетните тавани за директни плащания, определени в приложение V към Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), както и въздействието на неблагоприятните метеорологични явления в тези държави членки.

(11) България, Германия, Естония, Италия и Румъния следва да разпределят помощта чрез възможно най-ефективните методи въз основа на обективни и недискриминационни критерии, които отчитат степента на затрудненията и действителните икономически щети, претърпени от съответните земеделски производители. Те следва да гарантират, че земеделските производители са крайните бенефициери на помощта, и да не допускат смущения на пазара или нарушения на конкуренцията.

(12) Тъй като чрез сумите, които се отпускат на България, Германия, Естония, Италия и Румъния, икономическите затруднения, пред които са изправени земеделските производители, ще се преодолеят само частично, на посочените държави членки следва да се разреши да им предоставят допълнително национално подпомагане съгласно условията, определени в настоящия регламент.

(13) За да може на България, Германия, Естония, Италия и Румъния да се осигури гъвкавост за разпределяне на помощта съобразно положението на съответните земеделски производители, следва да се позволи тази помощ да се съчетава с друго подпомагане, финансирано от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, без земеделските производители да бъдат свръхкомпенсирани.

(14) За да се избегне свръхкомпенсиране, България, Германия, Естония, Италия и Румъния следва да вземат предвид подпомагането, което е предоставено в отговор на претърпените икономически загуби, като са използвани други национални или съюзни инструменти за подпомагане или частни схеми.

(15) Тъй като помощта на Съюза се определя в евро, за осигуряването на единно и едновременно прилагане на тази мярка е необходимо да се определи дата за конвертиране на сумата, разпределена на държави членки, които не са приели еврото като национална парична единица, какъвто е случаят с България и Румъния. С оглед на това, че в настоящия регламент не се предвижда краен срок за подаване на заявленията за помощ, за целите на член 30, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/127 на Комисията ([3]) е целесъобразно датата на влизане в сила на настоящия регламент да се счита за правопораждащото събитие за определяне на обменния курс за сумите, установени в настоящия регламент.

(16) Поради бюджетни съображения Съюзът следва да финансира разходите, направени от България, Германия, Естония, Италия и Румъния по тази извънредна мярка, само когато тези разходи са направени до определена дата за допустимост на разходите. Ето защо подпомагането по тази извънредна мярка следва да бъде изплатено до 30 април 2025 г.

([2]) Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Делегиран регламент (ЕС) 2022/127 на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета с правила по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравняването на сметките, обезпеченията и използването на еврото (ОВ L 20, 31.1.2022 г., стр. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) Тъй като след 30 април 2025 г. не може да се извършват никакви плащания, член 5, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/127, в който се предвижда пропорционално намаляване на месечните плащания, извършени след крайния срок, следва да не се прилага.

(18) България, Германия, Естония, Италия и Румъния следва да съобщават на Комисията подробна информация за изпълнението на настоящия регламент, за да се даде възможност на Съюза да проследява ефикасността на мярката, въведена с него.

(19) За да се гарантира, че помощта ще достигне до земеделските производители възможно най-бързо, на България, Германия, Естония, Италия и Румъния следва да се предостави възможност да прилагат настоящия регламент без забавяне. Поради това настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

(20) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

1. При спазване на условията, определени в настоящия регламент, за осигуряване на извънредно подпомагане на земеделските производители се предоставя помощ от Съюза на България, Германия, Естония, Италия и Румъния в размер на общо 119 700 000 EUR.

2. Разходите на Съюза, направени в съответствие с настоящия регламент, не надвишават обща сума в размер на:

а) за България — 10 900 000 EUR;

б) за Германия — 46 500 000 EUR;

в) за Естония — 3 300 000 EUR;

г) за Италия — 37 400 000 EUR;

д) за Румъния — 21 600 000 EUR.

3. България, Германия, Естония, Италия и Румъния са длъжни да използват сумите, посочени в параграф 2, за мерки, насочени към компенсиране на най-засегнатите земеделски производители в секторите и производствата, които са пострадали от неблагоприятни метеорологични явления в засегнатите региони, за икономическите загуби, влияещи върху жизнеспособността на земеделските производители.

4. Мерките, посочени в параграф 3, се предприемат въз основа на обективни и недискриминационни критерии, които отчитат действителните икономически загуби, претърпени от засегнатите земеделски производители, и гарантират, че произтичащите от тях плащания не водят до смущения на пазара или нарушаване на конкуренцията.

5. България, Германия, Естония, Италия и Румъния са длъжни да гарантират, че когато земеделските производители не са преки бенефициери на плащанията на помощ от Съюза, икономическата полза от тази помощ се прехвърля изцяло към тях.

6. Посочените в параграф 2 разходи, понесени от България, Германия, Естония, Италия и Румъния във връзка с плащанията за мерките по параграф 3, са допустими за помощ от Съюза само ако тези плащания са извършени до 30 април 2025 г.

7. Мерките по настоящия регламент може да се съчетават с друго подпомагане, финансирано от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

8. България, Германия, Естония, Италия и Румъния може да предоставят допълнително национално подпомагане за мерките, предприети съгласно параграф 3, до максимум 200 % от съответните суми, определени в параграф 2, въз основа на обективни и недискриминационни критерии, при условие че произтичащите от това плащания не водят до смущения на пазара, нарушаване на конкуренцията или свръхкомпенсиране. България, Германия, Естония, Италия и Румъния са длъжни да изплатят допълнителното национално подпомагане до 31 юли 2025 г.

9. За да се избегне свръхкомпенсиране, при предоставянето на подпомагане съгласно настоящия регламент България, Германия, Естония, Италия и Румъния вземат предвид подпомагането, което е предоставено в отговор на съответните икономически загуби, като са използвани други национални или съюзни инструменти за подпомагане или частни схеми.

Член 2

1. Във връзка с мерките, посочени в член 1, параграф 3, България, Германия, Естония, Италия и Румъния съобщават на Комисията без забавяне и не по-късно от 31 декември 2024 г. следното:

а) описание на мерките, които трябва да бъдат предприети;

б) критериите, използвани за определяне на методите за предоставяне на помощта, размерите на помощта и обосновката за разпределянето на помощта между земеделските производители;

в) планираното въздействие на мерките с оглед компенсиране на земеделските производители за икономическите загуби;

г) действията, предприети за проверка на това дали планираното въздействие на мерките е постигнато;

д) действията, предприети за избягване на нарушаването на конкуренцията и на свръхкомпенсирането;

е) прогнозата за изплащанията на средствата от Съюза до 30 април 2025 г., с разпределение по месеци;

ж) равнището на допълнителното национално подпомагане, което ще бъде предоставено в съответствие с член 1, параграф 8;

з) действията, които ще бъдат предприети за контрол върху допустимостта на земеделските производители и за защита на финансовите интереси на Съюза.

2. България, Германия, Естония, Италия и Румъния съобщават на Комисията най-късно до 31 октомври 2025 г. общия размер на сумите, изплатени по всяка мярка, по целесъобразност с разпределение по помощ от Съюза и допълнително национално подпомагане, броя и вида на бенефициерите, както и оценката на ефективността на мярката.

Член 3

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 10 октомври 2024 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN